

(/)

 (/) > 1. Verdenskrig (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > U 55 - berømt og berygtet

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/blod-under-halvmaanen>)

U 55 - berømt og berygtet

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 1602

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet))

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [\[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet\]\(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet\)\) **in**](https://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

([\[\\[berygnet&title=\\]\\(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-berygnet\\)\\)\]\(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/u-55-beroemt-og-</p></div><div data-bbox=\)](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-</p></div><div data-bbox=)

Knud Jakobsen

U 55 - berømt og berygtet

Sea War Museum Jutland 2022, 56 sider illustreret. 100 kr.

Af Kresten Søe

Atlanttogt i brandstorm

Vi skriver 26. september 1917, og U 55 har nu forladt Helgoland. Første farlige etape gennem en smal rute i minefelterne i Nordsøen er overstået, og U 55 dykker med kurs mod nordvest. Men allerede kort efter får Kapitänleutnant Wilhelm Werner og hans besætning en forsmag på det hav af problemer, der venter på det kommende togt. Dybderoret viser sig defekt.

U 55 sejler tilbage, skaden bliver repareret til søs, og U 55 sætter kurs mod Atlanten. Da ubåden passerede Hebriderne blæser det op. Normalt skulle dette kunne håndteres, men for at øge rækkevidden er to af bådens seks dyktanke fyldt op med dieselolie. U 55 ligger derfor uden det sædvanlig trim tungt i vandet og bliver ustandselig overskyldt og kastet rundt i den tunge sø. Våbenbrug er umuligt, og Werner dykker ned for at give besætningen, der er søsyge og vælter rundt på den trange plads, lidt hvile.

2. oktober om morgenen dykker U 55 ud efter tolv timer. Der er fortsat hård kuling, men de må videre, selv om ubåden og de 36 mand ombord kastes rundt som et stykke legetøj. Stik modsat forhåbningerne bliver stormen værre, og Werner notere i sin krigsdagbog, at bølgerne har rejst sig til 12 m. Efter to dage løjer vejret dog lidt af, og skaderne kan inspiceres. De er alvorlige: bl.a. en trimtank, der lækker og nye problemer med det drilske dybderor.

Ophavsmanden til bogens illustrationer, den ivrige fotograf Richard Raith, ses her i midten blandt vagten i tårnet på U 55. Ubådschefen Wilhelm Werner ses indsat øverst til venstre. Om halsen bærer Werner Pour le Merite. Kejsertyskland højeste militære orden.

Nødhavn i Borðoyarvík på Færøerne

Reelt betyder rorskaden, at båden ikke kan holde en konstant dybde og derfor ikke kan affyre sine torpedoer. Yderligere afslører en læk fra en beskadiget olietank nu bådens position. Som om dette ikke er rigeligt, meldes endnu en storm på vej. Nye fatale skader kommer derefter til, og alt håb om enhver krigsindsats er udelukket. Nu gælder det livet, idet den beskadigede ubåd under kampen for at holde fart og flydeevne har brugt så meget af sin diesel, at man ikke kan nå hjem.

Werner søger derfor rolige vande på Færøerne i det neutrale Danmark. Nærmere bestemt i den smalle fjord Borðoyarvík nær Klaksvig, hvor en af bogens hovedpersoner Obermaschinistenmath Richard Raith arbejder seks timer med lækken i trimtanken i det iskolde vand. Også det defekte ror bliver nødtørftigt repareret fra vandsiden, mens nysgerrige færinger kikker til. Alt dette sker i kamp mod tiden, idet et dansk krigsskib nu er dukket op for at påse, at U 55 forlader dansk farvand, inden de tilladte 24 timer er gået.

Efter 22 timers hårdt arbejde under umenneskelige anstrengelser letter U 55 anker, foretager en prøvedykning og halter så hjemad mod tysk havn. Efter en optankning til søs anløber U 55 efter en måneds helvede i elementernes vold Kiel 23. oktober 1917. Reparationerne af den medtagne ubåd pågår her over hele to måneder.

Syndebuk i den allierede propaganda

I bogens anden halvdel følger vi Kapitänleutnant Wilhelm Werner og den ivrige fotograf Richard Raith på et tidligere togt i april 1917. Dette fandt sted med nye ordrer under den uindskrænkede ubådkrig, der blev erklæret 1. februar 1917. De allierede skibe skulle herefter mod tidligere sædvane sænkes uden varsel.

Werner adlød modsat mange af sine kolleger de nye ordrer fra starten, og blandt ubådens ofre, der fortælles om i bogen, er skonnerten Star af Aalborg og Astræa og H.B. Linnemann af Marstal.

Her skildrer Knud Jakobsen et meget lidet kendt engelsk organiseret propagandatrick, hvor man mod bedre vidende beskyldte tyske ubådskaptajner for at nedslagte besætningsmedlemmer på de angrebne skibe. Beskyldninger mod Werner var bevisligt falske, men tvang ham i eksil i Brasilien indtil 1924.

U 55 i Borðoyarvík fjorden. Det korte ophold med reparationer gik ikke upågtet hen. Nysgerrige færinger kikker på både fra bredden og til søs. Bemærk fx den lille båd lige bag u 55's fordæk.

Fremragende illustrationer og fint journalistisk opsporingsarbejde

Bogens første del genkalder for mig det hårde vejr på Atlanten i en af verdens bedste søkrigsfilm "Das Boot" fra 1981, mens Knud Jakobsen i bogen sidste del igen graver dybt i myterne bag den ofte ensidige fortælling om første verdenskrig. Derudover indgiver bogen som helhed et fint indtryk af, at ubådskrigen ikke blot foregik i kamp med fjendtlige skibe men også i en udmattende duel med elementerne, bådens teknik og det lunefulde hav,

Bogens trumf er dog Knud Jakobsens opsporing og brug af det unikke illustrationsmateriale, der stammer fra Richard Raiths kones tante, der bl.a. havde samlet og gemt bogens over 40 s/h fotos efter Raith, der havde foreviget både sænkninger og besætningens dont under togterne.

Bogen er således ikke bare spændende og dramatisk læsning men dertil også et lille stykke tankevækkende forskning, der løfter en flig af en sandhed, der kan være med til at danne grundlag for en ny og mere afbalanceret historiskrivning om første verdenskrig. En historieskrivning der ikke kun fremstiller ubådskrigen som en ensidig tysk forbrydelse men også som en langt hen ad vejen forståelig reaktion på den allierede blokade mod Tyskland, der de sidste krigsår her kostede op mod 700.000 civile livet.

[Historie-online.dk, den 30. november 2022]

← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/blod-under-halvmaanen>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

▶ **U20. UBÅDEN DER ÆNDREDE HISTORIENS GANG**

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/krig-og-terror-militaerfaesen-vaben-den-kolde-krig/u20-ubaaden-der-aendrede-historiens-gang>)

▶ **GENFORENINGEN 1920**

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/genforeningen-1920>)

▶ **DEN YDERSTE GRÆNSE**

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1-verdenskrig-53-53-53/den-yderste-graense>)